

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій
Кафедра інформаційних технологій і систем

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор УДУНТ

Проф. _____ Анатолій РАДКЕВИЧ

" _____ " _____ 2022 р.

Програма навчальної дисципліни
«Проектування інформаційних та програмних систем»

Шифр та назва спеціальності	121 – Інженерія програмного забезпечення
Назва освітньої програми (програм)	Інженерія програмного забезпечення у промисловості і бізнесі
Рівень вищої освіти	1-й (освітньо-професійний), бакалавр
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки
Форма навчання	Денна

Види навчальної роботи та її обсяг в акад. годинах (денна форма навчання)

	Усього	Четверті	
		ІХ	Х
Усього годин за навчальним планом	120	64	56
у тому числі:			
Аудиторні заняття	40	24	16
з них:			
- лекції	24	16	8
- лабораторні роботи	16	8	8
- практичні заняття	-		
- семінарські заняття	-		
Самостійна робота	80		
у тому числі при :			
- підготовці до аудиторних занять	20	12	8
- підготовці до заходів модульного контролю	12	6	6
- виконанні курсових проектів (робіт)	10	-	10
- виконанні індивідуальних завдань	-	-	-
- опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	38	38	0
Семестровий контроль	Середнє арифметичне 4х модулів або іспит		

Характеристика дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів комплексу знань та практичних навичок, необхідних для автоматизованої розробки, керування, супроводження та експлуатації сучасних інформаційних та програмних систем, розробки та аналізу текстової та графічної проектної документації.

Компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна

Компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна	ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК4 Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово. ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7 Здатність працювати в команді. СК1 Здатність ідентифікувати, класифікувати та формулювати вимоги до програмного забезпечення. СК2 Здатність брати участь у проектуванні програмного забезпечення, включаючи проведення моделювання (формальний опис) його структури, поведінки та процесів функціонування. СК4 Здатність формулювати та забезпечувати вимоги щодо якості програмного забезпечення у відповідності з вимогами, технічним завданням та стандартами. СК6 Здатність аналізувати, вибирати і застосовувати методи і засоби для забезпечення інформаційної безпеки (у тому числі кібербезпеки). СК7 Володіння знаннями про інформаційні моделі даних, здатність СК13 Здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення. СК14 Здатність до алгоритмічного та логічного мислення.
---	--

В результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття технології проектування, життєвого циклу програмного забезпечення інформаційних систем, організації бізнес-аналізу інформаційних систем, процесів управління і забезпечення;

- методологію розробки і моделювання предметної області і етапи проектування інформаційних систем;

вміти:

- користуватись методиками визначення вимог і аналізу системи, що проектується;
- виконати організацію розробки інформаційної системи методами канонічного і типового проектування;
- будувати процесові потокові моделі, виділяти і класифікувати процеси управління і забезпечення;
- виконувати порівняння існуючих методик моделювання бізнес процесів і даних.

Дисципліна забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПР03 Знати основні процеси, фази та ітерації життєвого циклу програмного забезпечення.</p> <p>ПР04 Знати і застосовувати професійні стандарти і інші нормативно-правові документи в галузі інженерії програмного забезпечення.</p> <p>ПР06 Уміння вибирати та використовувати відповідну задачі методологію створення програмного забезпечення.</p> <p>ПР08 Вміти розробляти людино-машинний інтерфейс.</p> <p>ПР09 Знати та вміти використовувати методи та засоби збору, формулювання та аналізу вимог до програмного забезпечення.</p> <p>ПР10 Проводити перед проектне обстеження предметної області, системний аналіз об'єкта проектування.</p> <p>ПР11 Вибирати вихідні дані для проектування, керуючись формальними методами опису вимог та моделювання.</p> <p>ПР12 Застосовувати на практиці ефективні підходи щодо проектування програмного забезпечення</p> <p>ПР14 Застосовувати на практиці інструментальні програмні засоби доменного аналізу, проектування, тестування, візуалізації та документування програмного забезпечення.</p> <p>ПР17 Вміти застосовувати методи компонентної розробки програмного забезпечення.</p> <p>ПР22 Знати та вміти застосовувати методи та засоби управління проектами.</p>
-------------------------------	---

Заходи та методи оцінювання

Оцінювання модуля 1 здійснюється за результатами письмового опитування за темою модуля за 12-бальною шкалою. Оцінювання модулів 2,3,4 здійснюється за результатами здачі лабораторних робіт за 12-бальною шкалою. Наприкінці вивчення дисципліни студенти складають екзамен. Підсумкова оцінка навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне чотирьох модульних оцінок або іспит за 12-бальною шкалою.

Передумови вивчення дисципліни

Вивченню дисципліни має передувати вивчення дисциплін:

- Алгоритмізація та програмування;
- Об'єктно-орієнтоване програмування;
- Архітектура комп'ютерів;
- Організація баз даних та знань

Структура дисципліни

Модуль та назва	Тема заняття	Обсяг, годин
Модуль 1. Класи інформаційних систем (ІС) і методики їх проектування	Лекції	6
	1. Правила і структура курсу, рекомендована література, предмет і метод курсу	2
	2. Класи ІС, структура ІС	2
	3. Життєвий цикл ІС і методики їх проектування	2
	Практичні заняття	4
	1. Інсталяція середовища і дослідження шаблону	2
	2. Визначення вимог до системи, що проектується	2
	Самостійна робота	20
	Регламентация процесів проектування в вітчизняних та міжнародних стандартах . Огляд сучасних стандартів і технологій створення ІС (СММ, ISO 12207, IBM Rational Unified Process, Microsoft Solutions Framework та ін)	12
	Підготовка до аудиторних занять	5
Підготовка до модульного контролю	3	
Усього:	30	
Модуль 2. Мова моделювання UML	Лекції	6
	1. Архітектура ІТ-рішень і її подання	2
	2. Уніфікована мова візуального моделювання UML	2
	3. Етапи проектування ІС із застосуванням UML	2
	Практичні заняття	4
	1. Побудова діаграм варіантів використання і текстових описів варіантів використання	2
	2. Побудова діаграм діяльності, що моделюють потоки подій варіантів використання.	2
	Самостійна робота	20
Система документації. Внутрішньо-машинне інформаційне забезпечення. Процеси проектування первинних (вхідних) і	12	

	результативних (вихідних) документів і їх макетів	
	Підготовка до аудиторних занять	5
	Підготовка до модульного контролю	3
	Усього:	30
Модуль 3.	Лекції	6
Проектування ІС	1. Організація розробки ІС	2
	2. Аналіз і моделювання функціональної області впровадження ІС	2
	3. Специфікація функціональних вимог	2
	Практичні заняття	4
	1. Створення структури моделі відповідно із угодами моделювання	2
	2. Аналіз системи, що проектується	2
	Самостійна робота	20
	Проектування інформаційної системи методами UML: аналіз системи і проектування її архітектури, елементів і бази даних.	7
	Курсовий проект	5
	Підготовка до аудиторних занять	5
	Підготовка до модульного контролю	3
		Усього:
Модуль 4.	Лекції	6
CASE-засоби	1. Методології моделювання предметної області.	2
	2 Функціонально-орієнтований і об'єктно-орієнтований підходи. Комбінований підхід.	2
	3. Основні проблеми управління сучасними проектами створення ІС. Патерни проектування.	2
	Практичні заняття	4
	1. Проектування архітектури системи	2
	2. Проектування елементів системи і БД	2
	Самостійна робота	20
	Методи моделювання інформаційних процесів предметної області їх класифікація і загальні характеристики сучасних CASE-засобів	7
	Курсовий проект	5
	Підготовка до аудиторних занять	5
	Підготовка до модульного контролю	3
		Усього:

Рекомендована література

Основна література:

1. Гамма Э. Приемы объектно-ориентированного проектирования. Паттерны проектирования / Гамма Э., Хэлм Р. и др. – СПб.: Питер, 2019.
2. Ларман Крэг. Применение UML 2.0 и шаблонов проектирования.–М.: Вильямс, 2019.
3. ФаулерМ. UML. Основы. 3-е изд. –СПб.: Символ-Плюс, 2018.
4. Джефф Сазерленд – SCRUM. Революционный метод управления проектами – Издательство «Манн, Иванов и Фербер» – 2019 – 288с.
5. Проектування інформаційних систем: методичні вказівки / Вікторія В. Гнатушенко, Наталія Ю. Калініна. – Дніпро НМетАУ, 2021. – 35с.
6. Методы анализа и проектирования программного обеспечения / Малышко В. В. – курс «Объектно-ориентированный анализ и проектирование» Кафедра системного программирования ВМК МГУ, 2018 – Режим доступа до ресурсу: <http://sp.cs.msu.ru/ooap/exerb2018.html>

Додаткова література:

7. Вейцман В.М. - Проектирование информационных систем: учебное пособие [Электронный ресурс] // Издательство «Лань» - 2019 - 316с. . – Режим доступа до ресурсу: <https://e.lanbook.com/book/122172>
8. Гвоздева Т.В. - Проектирование информационных систем. Планирование проекта. Лабораторный практикум: учебное пособие [Электронный ресурс] // Издательство «Лань» - 2019 - 116с. – Режим доступа до ресурсу: <https://e.lanbook.com/book/122173>
9. Вендров, А.М. CASE-технологии. Современные методы и средства проектирования информационных систем / А.М. Вендров. - М.: Финансы и статистика, 1998. - 176 с.
- 10.Маклаков, С.В. ВРwin и ERwin. CASE-средства разработки информационных систем / С.В. Маклаков. - М.: ДИАЛОГ-МИФИ, 2001. - 304 с.
- 11.Черемных, С.В. Моделирование и анализ систем. IDEF – технологии: практикум / С.В. Черемных, И.О. Семенов, В.С. Ручкин. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 192 с.
- 12.Вендров, А.М. Проектирование программного обеспечения экономических информационных систем: учебник / А.М. Вендров. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 352 с.
- 13.Введение в информационный бизнес / Под ред. В.П. Тихомирова, А.В. Хорошилова. - М.: Финансы и статистика, 1996. - 246 с.

Посилання:

- 14.Грекул В. Проектирование информационных систем [Электронный ресурс] / Владимир Грекул // «ИНТУИТ» Национальный исследовательский университет «Высшая Школа Экономики» – Режим доступа до ресурсу: <https://intuit.ru/studies/courses/2195/55/info>.

15. ISO/IEC 12207:2008 Systems and software engineering — Software life cycle processes [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.iso.org/standard/43447.html>
16. Fusion Middleware Developer's Guide for Oracle Adaptive Access Manager [Електронний ресурс] // Oracle Documentation – Режим доступу до ресурсу: https://docs.oracle.com/cd/E52734_01/oaam/AADEV/part5.htm
17. Microsoft Developer [Електронний ресурс] Documentation – Режим доступу до ресурсу: <https://developer.microsoft.com/en-us/>

Укладач:

к.т.н, доцент кафедри ІТС _____ Наталія КАЛІНІНА

Завідувач кафедри інформаційних
технологій і систем (ІТС):

д.т.н., доц. _____ Вікторія ГНАТУШЕНКО

Робоча програма погоджена групою забезпечення якості освітньої програми «Інженерія програмного забезпечення у промисловості і бізнесі», спеціальність 121 «Інженерія програмного забезпечення» (Протокол №4/21-22 від 15 червня 2022 р.).

Гарант освітньої програми,

к.т.н, доц. _____ Тетяна СЕЛІВЬОРСТОВА

Погоджено:

Керівник навчального відділу _____ Володимир ПУЛЬПІНСЬКИЙ